

3,32/1,7.

Sprawdzanie pojemników przez przesypywanie ziarna.

a. Najwłaściwszym rodzajem zboża do sprawdzania pojemników jest proso. Mogą być także używane rzepak, rzepik i gorczyca.

b. Ilość ziarna, wystarczająca i niezbędna do napełnienia pojemnika, zależy w dużym stopniu od sposobu wsypania ziarna. Rośnie ona, gdy np. ziarno spada z większej wysokości lub z większą szybkością, lub przy wstrząsaniu zawartości pojemnika i t. d. Pojemnik podlegający legalizowaniu i pojemnik normalny powinny być napełnione w ściśle jednakowy sposób. W tym celu nie wystarcza zwykle przesypywanie z pojemnika do pojemnika i należy stosować urządzenia mechaniczne do napełniania (napełniacze 3,38/1,1 C7; 3,38/1,3 C1).

c. Sprawdzanie przy zastosowaniu napełniaczy odbywa się w sposób następujący:

Z początku ustawia się krzepko pojemnik normalny bezpośredni w położeniu poziomem. Następnie ustawia się lej otworem wylotowym nad środkiem pojemnika oraz napełnia się lej ilością ziarna, wystarczającą do całkowitego napełnienia pojemnika normalnego, ale bez zbytniego nadmiaru. Odległość leja od górnej krawędzi pojemnika normalnego powinna być tak wybrana, ażeby stożek usypania mógł powstać zupełnie swobodnie, a jego wierzchołek znajdował się o parę centymetrów poniżej otworu wylotowego.

Po zupełnym wysypaniu ziarna lej usuwa się, zaś stożek ostrożnie zagarnia się strychulcem do pojemnika, dopóki górna powierzchnia ziarna nie będzie leżała dokładnie w płaszczyźnie górnej krawędzi pojemnika. Wykonuje się to w ten sposób, że porusza się wolno strychulec od brzegu do środka, następnie obraca się go całkowicie wokoło pionowej osi i zgarnia się nadmiar ziarna od środka naczynia ku jego brzegom. Strychowanie polega wyłącznie na poziomym przesuwaniu strychulca przy unikaniu jakiegokolwiek nacisku w kierunku pionowym. Dolna powierzchnia strychulca (t. j. węższa) powinna dlatego zawsze się znajdować w płaszczyźnie poziomej brzegu pojemnika, na którym strychulec powinien się opierać w czasie ruchu. W przeciwnym razie skośnie ustawiona płaszczyzna strychulca wgniatałaby zboże do pojemnika. W czasie napełniania i zgarniania należy unikać wstrząśnięć; przytem pojemniki powinny być tak ustawione, aby jak najmniej podlegały również i takim wstrząsom, jakich w danym pomieszczeniu uniknąć się nie da.

Następnie należy zdjąć ostrożnie pojemnik normalny, unikając rozsypywania ziarna, i zastąpić go przez pojemnik sprawdzany. Przed zdjęciem pojemnika normalnego należy lekkim uderzeniem spowodować osiadnięcie jego zawartości, aby nie rozsypać ziarna przy jego przenoszeniu. Całkowicie wypróżniony lej należy znów tak ustawić, aby jego otwór wylotowy znajdował się nad środkiem pojemnika na tej samej wysokości od jego dna, jak to miało miejsce przedtem dla pojemnika normalnego, poczem powinno się wsypać zawartość pojemnika normalnego do leja. Przy napełnianiu pojemnika sprawdzanego należy postępować zupełnie tak samo, jak przy napełnianiu pojemnika normalnego.

Gdyby się okazało przy zgarnianiu, że stożek usypu nie mieści się całkowicie w pojemniku, to nadmiar ziarna należy starannie zebrać, np. w skrzynce, ustawionej pod pojemnikiem, i wysypać następnie do menzury uchybieniowej (3,38/1,1 C2; 3,38/1,3 C1).

Przepisy obowiązujące w miernictwie.

Czasopismo wydawane przez Główny Urząd Miar.

Warszawa, dnia 20 sierpnia 1929 r.

Układać w porządku wielkości liczb tytułowych.

Cena 20 groszy.

Nr 513.

Znaczy to, że pojemnik jest zbyt mały. Jeżeli odwrotnie zawartość pojemnika normalnego nie wystarczy do napełnienia pojemnika, zgłoszonego do legalizacji, to znaczy, gdy pojemnik jest zbyt wielki, należy z menzury uchybieniowej, napełnionej do kreski, wyznaczającej uchybienie dopuszczalne, stopniowo dosypywać ziarno, aż do wypełnienia niedoboru w zawartości pojemnika. Umieszczone na menzurach uchybieniowych oznaczenia pozwalają natychmiast stwierdzić, czy objętość nadmiaru lub niedoboru, o który pojemnik jest mniejszy lub większy od pojemnika normalnego, pozostaje w granicach uchybień dopuszczalnych.

d. Dokładność opisanej powyżej metody sprawdzania zależy od równomierności, z jaką powtarzają się uwarstwienia tych samych ziaren (p. a). Doświadczenie wykazuje, że równomierność ta się zmniejsza, gdy ziarno jest zleżale, i naodwrot, że się zwiększa, gdy przez ciągle napełnianie i wysypywanie ziarenka się czyszczą, rozluźniają i jakby szlifują. Dlatego, zanim przystępuje się do sprawdzania, należy wielokrotnie przepuścić ziarno przez lej. W tym celu pojemnik normalny napełnia się przepisowo dwu lub trzykrotnie.

e. Do sprawdzania pojemnika 100-litrowego używa się w braku pojemnika normalnego 100-litrowego takiegoż pojemnika wielkości 50 l. Pojemnik normalny należy w tym wypadku napełnić dwukrotnie, wysypując za każdym razem zawartość do pojemnika sprawdzanego. Jeżeli ma się dosyć miejsca, to ustawia się oba pojemniki obok siebie, pojemnik normalny napełnia się przez lej i przekręca się lej ponad pojemnik sprawdzany. Po wysypaniu zawartości pojemnika normalnego przez lej do pojemnika sprawdzanego przekręca się lej zpowrotem i czynności te jeszcze raz się powtarza.

Jeśli nie ma się dość miejsca, należy zawartość pojemnika normalnego po napełnieniu go po raz pierwszy przechować w sposób odpowiedni. W żadnym razie nie należy wstrząsać lub też przenosić w inne miejsce pojemnika stulitrowego po pierwszym wsypaniu doń zawartości pojemnika normalnego 50 l.

Ze względu na równomierność wsypywania ziarna należy umieścić otwór wylotowy leja w jednakowej odległości od dna obu pojemników. Należy więc umieścić lej również i do napełniania pojemnika normalnego na takiej wysokości, ażeby stożek usypania mógł się tworzyć w pojemniku 100-litrowym zupełnie swobodnie, nie dotykając otworu wylotowego.

To samo należy mieć na uwadze przy sprawdzaniu pojemników szerokich zbożem, jeżeli pojemnik normalny jest innego rodzaju jak pojemnik sprawdzany w wypadku, przewidzianym pod 3,32/1,5 c.

Warszawa, dnia 15 lipca 1929 r.

DYREKTOR GŁÓWNEGO URZĘDU MIAR.

(—) inż. Z. Rauszer

GUM № 29.1.1360.1.